

LO PRINCIPAL

I

EN aquell temps, els Farisèus s'arrambaren á Jesus y un dels seus Doctors prová de tentar-lo diguentli:

Mestre, ¿cual es el major manament de la Lley?

Y Jesus contestá: «Amarás al Señor ton Deu amb tot lo teu còr, amb tota la teua ànima y amb tota la teua intel·ligència». Aquest es el primer y el més gran dels manaments. Y el segon es semblant á n'aquest: «Estimarás á ton pròxim com á tu mateix». En aquests dos preceptes s'inclou tota la Lley y lo manifestat p'els profetas.

Y haventse congregat los Farisèus Jesus los preguntá: ¿Què vos sembla de Cristo? y ¿De qui descendeix?

Y li contestaren:—de Davit.—

Y Ell afegí: y com es que Davit, animat de l'Esperit de Deu, lo reconegué per Señor profetisant:

«Digué 'l Señor á mon Señor: (que havia de ser son descendent) sèute á la meua dreta, mentres posaré els teus inimigs per escambell de tos peus.»

Pues, si Davit lo nomená Señor, ¿com pot sèr son fill?

Y ningú parlava ni motava; y, de les hores envant, no gosaren ferli mes preguntas..... *profidioses, porque romangueren enfrascats y confusos.*

La ceguedat y orgull d'aquells Farisèus, á pesar de ser tant lletraferits en tot lo de les Escrituras, no los dexava veure y confessar que el Fill de Davit invocat y respectat com á Señor, per aquest Real profeta, era el mateix Deu homo; y la multitud de miracles obrats per Cristo, l'evidència de ses rahons, y tantes circumstancies profetisades y cumplides no los bastaven per convertirsè y per creure que *Aquell* que los explicava é interpretava la veritat, era el vertader Messías.

II

Deu vol tot es nostro amor feèl y voluntari; no vá de a-mitjes amb el Dimoni, son guerrer vensut; y está en lo seu dret d'escijirnos la satisfacció y pagament d'aquell tribut, porque á Ell heu devem tot, comensant per la nostra propia existència. Y tant respetuós, sencer, constant y pur ha de ser lo nostr'afecte, envés de Deu Creador y Redentor, quant gosam de salut y bona sòrt com en días de desgracia y de malalties; porque aquestes solen ser cástigs temporals de ses nostres culpes ó medis de provar y de consolidar sa nostra firmesa y valentia.

Per axò sempre y en tot temps hem d'amar á Deu, en cumpliment del primer y principal dever de tot homo racional, y amb la seguredat de que Ell, mos ha de co-

rrespondre amb un Amor que val incomparable é infinitament moltíssim més que el de totes les criaturas.

Segonament mos mana Deu que mos estimem uns als altres, y aquest precepte es consemblant á n'es primé y principal. Però es pas es que, per desgracia, cada cual no més s'ama á sí mateix, no més se cuyda de lo que li interessa personalment, y no fá cas de sacrificar al pròxim mentres puga lograr per sí major profit. D'aquí resulta aquest desbordament d'egoisme, batallant contra el pròxim; aquesta enveja insaciable de lo que els altres poseheixen y disfrutan; aquest odi dels pobres contra els rics, que esclata amb bombes de dinamita y produeix tants de desastres y mortandat.... Tot axò es efecte de l'inobservancia del *precepte principal* y de voler veure en la persona del pròxim un contrari ó un inimig, en lloch de veurehi un germá nostro en tot igual y amb sos matexos drets devant Deu.

Debades els predicadors de la Veritat claman y reclaman contra els qui pretenen esborrar de ses nostres consciències els preceptes de la Lley Divina; el farisèus moderns, tocan rahons, y en veurersè confusos callan sens convertirsè, y segueixen p'es seu mal camí.

Tots els desordes y desvèris de la societat, tots els odis y questions personals s'acabarien d'un pich, si els homes de bona fè observassin el gran precepte de *amar á Deu y al pròxim*. Però qui no creu en Deu. ¿com pot observar los seus manaments? Y qui hey creu y los observa á mitjes, ¿com es possible que no ajudi á n'els Farisèus sos inimichs juramentats?

No tengau ànsia; lo profetisat se cumplirá, y els desobedients y els rebellats contra Deu, servirán de graons á los peus de Jesu Crist Rey, porque tot hom que no l'estima l'avorreix; y sos inimigs serán vensuts y engrunats axi com heu foren els esperits supèrbos baix l'espasa del Arcàngel que cridava: ¿Qui com Den?

FRA. TOMÁS.

LO DE LLUCH

Mentres els cans rabiosos que prostitueixen la *prensa diaria* roegan ses brasas de carbó fumos extrèt de ses sitjes dels boschs de Lluch, mos han dat aquets *datos*.

Cuant els Pares de la Congregació dels Sagrats Cors foren enviats á Lluch, prengueren cobro dins ruines, y per alojar peregrins pogueren dispondre d'una vintena de dormitoris.

Tot una ala d'edifici estava abandonada feya molts d'años. Els corredors de dalt tenien es trispol de guix. S'arch des refetó se desparava per moments, y sa cuyna destinada á n'els peregrins era una soll, et cætera.

Els visitants, de cada dia eran en major número y era d'esperar que, amb sa nova carretera, nirian augmentant. Diumenje hi hagué en que se contaren 400 carros dins sa Plassa de Lluch.

Els Pares Administradors dels béns de la Mare de Deu, podien haver campat sense fér rês, però judicaren que era dever seu restaurar y conservar la casa, y fér lloch per tot hom que hey anás. Per axò emprengueren sa tasca d'acabar lo comensat p'els seus antecessors, axamplant el pati enfront de l'Iglesia y construint tres pavellons per colégi, per alojaments, per cuynes y per menjadors dels peregrins. Y amb aquesta excusa se posaren á fer carbó. ¡Ah polissardos!

Lo primé de tot enretjolaren els antics corredors que fan 370 metros quadrats, y los costá aquest capritxo 1395'60 pessetes.

Lo segon, se posaren á desmuntá peñals per fer lloch y obtenir pedres amb forsa de pólvora, y es contratista D. Manuel Lete, cobrá per ferlos aquells trons just á ses oreyes sa friolera de 5212'57 pessetes, segons liquidació de dia 19 de Septiembre de 1893.

Lo tercé: netetjaren es fossá vey que estava plé de ruines y batzerá entre l'Iglesia y la sacristia, y alsaren es primé cos d'edifici demunt un árca de 180 metros quadrats, amb tres pisos.

Lo quart: alsaren s'ala de la dreta, que dona fatxada á la nova clasta, y té 32 metros de llarg per 7'70 d'amplari amb cent abertures entre portals y finestres; conté 30 alojaments.

Lo quint: alsaren es còs destinat á cuynes, refetons y més alojaments; que té altres 32 metros de llargaria per 15 d'amplari, amb sos matexos pisos y altres tantes abertures.

Lo sisé: construiren una caseta per necessarias, de servici públich.

Lo seté: paredaren s'arch mitjé de s'antich refetó, y adobaren altres oficines per estatje de l'Escolanía y de la Comunidad; que per lo vey estaven en es derrerèt.

Lo vuité: construiren canoïades y acueductos nous per dur ses aygos desde ses fonts á ses cuynes, rentadós y hòrt de la casa.

Lo nové: renovaren la Sacristia y es pis des presbiteri, que bé heu necessitavan.

Lo decé: feren llits, taules, y mobiliari nou, provehintse de matalassos y tapaments de llit.....

Y avuy per vuy se troban á mitjan camí de les obres projectades, amb una cantonada de lo vey que cau, y amb alguns deutes á pagá, despues d'haver gastat en tot lo dit uns dotze mil duros, que sortiren de sa bossa del Bisbe, de sa d'alguns benefactors que no volen figurá, y del carbó y de sa carbonissa dels Boschhs de la Mare de Deu.....

¡Ah especuladors polissardos! Per axò els mallorquins que se sacrifican p' es bé des poble vos posarán es ruch al porxo.

Errata. Mos han assegurat que no son set (com diguerem) sinó vuit els guardians nombrats per l'Administració de l'Hacienda. De modo que dels 1500 duros que venen á produir de renda neta els béns de Lluch, s'en van 1152 per salaris de empleats, que se passetjan per sa carretera ó s'uen dins sa taverna. Y els peregrins pobres, que trobarán buyda sa carbenera de Lluch, si s'atrevenen á esporgar una auzina per escaufarse y axugar sa roba despues d'amparar una ruxada, perilla que los s'en menin presos.....

¡Molt s'haurá lograt amb aquest canvi d'Administració, tan aplaudit p' els protectors de la pobrèa!

Lectors engavatxats amb ses calúrnies y amb ses fètnas de *Las Dominicales del Libre pensamiento*, ¿fins quant dureu peguñes dins els uys, y taps dins ses oreyes?

PATRONS DE LA SETMANA

Diumenje dia 3.—LA VERGE DEL ROSARI.

Història.—L' añ 1571, el Gran Turch Selim, amb una poderosa armada de naus y vaxells cassava arreu els barcos de cristians y los s' en duya prisoners. Els bons catòlichs resolgueren esvahir aquella pirateria, y posaren en peu de guerra un escèrcit y una flota nombrant per capitá al jové princep D. Juan d' Austria (fill del Emperador Carlos V) y arborant es gonfaló que los havia regalat el Papa Pío V, se dirigiren al mar de Lepanto per combatre el inimichs del Cristianisme. Arriba l' hora de l' investida, mentres dit Papa y els feèls que havien romás enterra feyen oració, y l' Armada cristiana, á pesar de ser manco numerosa que la turca, y tenguent vent contrari va guaña 'l combat, matant 30 mil moros, fentne 5 mil prisoners y rescatant 20 mil catius germans nostros. (En aquella diada, que se cita com una de ses mes glorioses per ses armes españòles, hey perdé un bras en Miquel Cervantes, autor del Quijote.)

Per recordansa y amb acció de gracies, s' instituí la Festa del Sant Rosari en primer diumenje d' Octubre, conforme heu proposá el Patriarca Sant Domingo.

A totes ses parròquies de ciutat y de la part forana, á Mallorca, s' establiren Confraries del Roser, edificant capelles y retaulos suntuosos que solen ser les dedicades á la Comunió.

Antigament, vorera dels camins que conduhien als Santuaris de Gracia, de Lluch y de Montission, hey havia uns retaulets demunt columnes de pedra amb els Misteris escultrats, devant los quals el peregrins s' aturaven entre decena y decena; encara en romanen alguns. (A Monserrat de Catalunya se restauran artísticament; ¿perquè no ferhó á Lluch, per desagravi?)

Avuy en dia, gracies á les exortacions de Lleo XIII, en tot lo mon catòlich s' ha revivada aquesta devoció.

Dia 4.—El Patriarca Sant Francesch.

L' añ 1182, nasqué providencialment dins una estable en la ciutat de Asís (Italia). Li posaren per nom Juan, però com son pare mercadetjava amb France y el seu fill aprengué sa llengua, d' aquí li vengué es nom de Francesco.

Estant un dia molt atrafegat amb un negòci, hey aná un pobre á demanarlí llimosna, y lo despedí; però refet tot d' una corregué derrera éll á socorrerlò, y resolgué dexar el comèrs fentse pobre y viure de captiri. Despues d' haver servit á un Hospital emprengué la reedificació de temples; se vestí de penitent y se posá á predicar. Prest n' hi hagué que l' imitaren, y fundá l' orde de Freres menors; sens ordonarsé de sacerdot per humildat. Viatjá molt y arribá á España desitjós de passar al Africa per sufrir martiri; lo que no lográ. S' ardent amor á Deu li produhí l' impressió de les cinch llagues y lo sobrenom de Seráfich. A forsa de plorar casi perdé la vista. Obrá molts de miracles; y lográ del Papa la concessió del Jubileu de la Porciúncula. Entregá s' ànima á Deu dia 4 d' Octubre de 1226.

A Palma, el Rey en Jaume Segon, fé edificar el Convent de Sant Francesch amb motiu d' haversé fet frare d' aquest orde lo seu primogènit.

El Bto. Ramon Lull en fou terciari é imitá á son fundador procurant la conversió dels infeèles.

El Pare Catañ fundá els Convents de Jesus, Alcudia y Soller, y l' Hospital de la Sanch; per axò son sepulcre está just quant van á adorar aquest Sant Crist.

Fá alguns anys que s' han restablits els franciscans en son convent de Lluchmajor, y ara en el d' Artá.

Dels exclaustrats de l' añ 35 no més sobreviu el Pare Ramonell en tota Mallorca.

FIESTA ESCOLAR

El día 14 del actual se reunirán los niños y niñas de de las escuelas de Palma y, acompañados de sus respectivos maestros, se dirigirán al bosque de Bellver donde serán obsequiados con una merienda costeada por la Exma. Diputación Provincial.

El principal objeto de la fiesta, aparte de lo educativo é higiénico, es solemnizar la fiesta de nuestra insigne compatriota Sta. Teresa de Jesús honor de la Iglesia y de la Patria, no verificándose la excursión el día 15, propio de la Santa, por ser día de abstinencia; la magnífica bandera que ostentarán los excursionistas, costeada por el profesorado, será bendecida solemnemente en la Iglesia de las Teresas por el M. I. S. D. Enrique Reig, y por la Comisión organizadora se han atendido cuantas indicaciones se le han hecho á fin de borrar toda sombra de carácter laico y evitar torcidas interpretaciones. (Digamos de paso que estos acuerdos han excitado la bilis de un diario que debiera titularse *Sucursal de Las Dominicales en Palma.*)

Durante el paseo se cantarán algunos coros, y MALLORCA, deseando facilitar su estudio, acordó publicar la letra de todos ellos en el presente número, y regalar á los pequeños coristas 2000 ejemplares; ofrecimiento que la Comisión organizadora nos ha hecho el honor de aceptar.

Retiramos, pues, otros originales de actualidad para que nuestros lectores saboreen las sentidas y bellísimas poesías escritas expresamente para esta fiesta por los señores Costa y Llobera, Peña (D. Pedro), Ferrá, Oliver y Obrador.

CANTARELLA

dels escolars de 1.ª enseñansa en la festival de día 14 d' Octubre de 1897, á Bellveure.

Per virtud de l' Enseñansa
Posa en nòltros s' esperansa
De progrés y benuyransa

L' amor patri mallorquí:

Y el bell goig de nostras caras,
Amb sos uys com alimares
Bé vos diu Mestres y Pares

Lo que el cor sent assuquí.
Agrahint vostra noble ánsia
P' el jovent, desde l' infancia,
Prometem ab fê y constancia

Cumplir tots nostros devêrs:
Y el recort d' aquesta exida
Mos será durant la vida
Com peñora benehida

Dels qui estiman nostros sêrs.
Volem ser dels nostros avis
Successors honrats y savis;
Per axò dels nostros llabis

Brolla el cant viu pur y bréu:
Per Mallorca aymada terra,
De Bellveure dalt la Serra,
Declaram als vicis guerra
Y juram temor á Deu.

B. FERRÁ.

LA CUNA

Lenta se mece la dulce cuna
que aduerme al niño con su vaivén,
frágil esquife de la fortuna
que baja el río de un vago Edén.

¡Río celeste! Duermen sus olas
y hacen de besos blando rumor,
donde el nenúfar abre corolas
como de nieve cuajada en flor.

¡Río celeste! De sus orillas
por la floresta primaveral,
pasan asombros y maravillas,
mezcla de ensueños con lo real.

Allí las hadas de extraño cuento,
pájaros, flores, juego feliz...
Allí más grande todo portento,
más fresco y puro todo matiz.

Allí con alas de mariposa,
intacto el polvo de la ilusión,
vaga la mente de cosa en cosa
libando ideas á la impresión.

Allí, si hay llanto, sólo es rocío
que no marchita la flor gentil.
Nunca hay escarcha ni sol de estío
en aquel coto de eterno Abril.

¡Oh Edén, oh río!... Feliz infancia,
ante la cuna mi corazón
sueña tus dichas, que á la distancia
de días y años, más bellas son.

Y así contemplo la dulce cuna
que aduerme al niño con su vaivén;
frágil esquife de la fortuna
que baja el río de un vago Edén.

MIGUEL COSTA Y LLOBERA.

CANTO DE LA BANDERA

Honor á tí, bandera de la Patria,
Emblema fiel de gloria y de lealtad,
Si el español cantando te enarbola
Sea en señal de paz y libertad.

Infunde á todos, blasón de nuestros padres,
Amor sincero en nuestro corazón,
Queremos ser siempre todos hermanos:
Viva la paz, viva la unión.

Si la ambición del extranjero un día
A nuestra Patria quisiera esclavizar,
Todo español intrépido sabría
Por la Nación su sangre derramar.

Por nuestra madre, por nuestra amada tierra
Combatiremos si es fuerza combatir;
Con fe y valor sostendremos la guerra
Hosta vencer ó hasta morir.

M. OBRADOR.

LO SOLDADET

Lo soldadet va venir de la guerra
Tot despullat de la guerra y ferit
— ¡Mare, vestiulo, que el pobre tremola!
— ¡Pare, donaulí menjar y dormir!
Del soldadet nit y dia 'm recordo,
Mes ell ja may ha tornat á venir.

Cuant lo soldat vestidet se va veure,
Cuant se trová ben menjat y dormit,
¡Quines histories mes bellas contaba!
¡Com l' escoltabam els nins enternits!
Del soldadet nit y dia 'm recordo,
Mes ses histories no 's-tornan sentir.

Sobre mon cor una creu va posarhi
Qu' era guañada batent sarrahins.
¡Guárdala, nin, y consérvala neta!
— ¡Guárdala, nin, y conservalhi el brill!
Del soldadetnit y dia 'm recordo.
Mes ell no ha vista la creu relluir.

SANTA TERESA

Teresa plorava:
Volia llejir
No tengas pus pena
Josús li va dir
Jo 't daré el meu llibre
que es un llibre viu
un llibre que ensenye
aquél amor fi
que dins lo cor crema
del meus xerafins
¡Viva l' amor!
l' amor qu' uneix l' homo
ab son Redentor.

Teresa estodiava
aquest llibre d' or,
sublim repertori
de pensaments bons,
llibre ple de lletres
d' ardentissim foch
que tenen y ensenyan
de ciencia un tresor
Teresa de pressa
l' aprenqué de cor.
¡Viva l' amor!
l' amor de la ciencia
d' un Deu Creador.

Teresa estimava
Jesus ab ardor
y ab amor li deya
—« Vostra som, Senyor. »
Jesus responia
—« Tot teu també som:
Jesus de Teresa
som Jo ya del tot;
y el nom de *Teresa*
de *Jesus* te don ».
¡Viva l' amor!
l' amor de Teresa
per son Salvador.

26 Sepbre. 97 Pere de A. Penya.

CÁNTICH INFANTIL

Mallorca benehida,
sospir de nostre cor;
eterna primavera
banyada de llum d' or.
Per t' amplitut, ¡oh mare!
ressoni nostre cant,
demunt les blaves ones,
baix de ton cel radiant.

Arreli com tos arbres
l' amor que te tendrem;
de tes rient altures
l' oratje respirem;

De ta mateixa essencia
vulgas á tots nodrí
y sanch de tes entranyes
nos sía lo teu ví.

Que 'ns dó ta sanch la força
dels bons antepassats,
la sava que bollia
en tes millors edats:

Enginy per engrandirte
com á ton nom convé;
valor per defensarte
si esclava t' volen fé.

Que 'ns dó del patriotisme
la santa inspiració
y ab l' ardiment del jove
la calma del varó.

Que 'ns dó de l' alt en Jaume
lo generós rebull;
que 'ns dó l' art den Sagrera
y el pensament den Lull.

M. S. OLIVER.

LA PATRIA PETITA

Mallorca illa daurada—que richs perfums exhalas
guardada per ses ones—que veren lluites grans;
tú fores la primera—que va inventar les bales
y ab elles destrossares—les barques dels romans.

Tos fills valents donaren—á Anival la victoria
cuant colossal impèri—del Mon volgué esborrar
D' aquelles epopèyes—tèma vá esser la gloria;
Sols tú humillar saberes—el fort poder romá.

Colón que doná á Espanya—del mon un hemisferi;
En Lull, l' insigne sabi—lluitant cuantra l' alfanch,
El Corso, que á la France—va regalá un imperi;
tenian dins llurs vènes—la mallorquina sanch

Mallorca, terra hermosa—que l' Art tant engalana
tén sempre en la memoria—tes glories ímortals;
y á Deu dona les gracias—d' haverte fét cristiana
al Deu del Cel que 't guarda—de guerres y de mals.

24 Sepbre. 1897.

PERE D' ALCANTARA PENYA.

EL FUSIL

El que quiera ser soldado
Un fusil ha de tener,
Un fusil ha de llevar,
Y estar firme y preparado
Por la Patria siempre á pelear.
Vamos pronto, vamos ya
La llamada va á sonar:
Las cornetas, ¡tra tra tri!
Los tambores, ¡ra ta plán!
Vamos pronto, vamos sí
Por la Patria, ¡á combatir!
Con firmeza, tened el fusil.

Como buenos españoles
Lucharemos con valor,
Lucharemos sin cesar,
Si algun dia un extranjero
Nuestra Patria quiere dominar.
Vamos pronto, etc.

Se suplica una oración en sufragio del alma de

D.ª Margarita Lozano

(B. I. P.)

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGUE
con censura eclesiástica

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos de su Administración lo permiten, suele publicar números de á ocho páginas, suplementos para los suscriptores, ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos materiales de esta publicación (cuyos editores, redactores y administradores nada cobran y son los primeros que pagan) por medió de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante.
pagaderos por trimestres anticipados.

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar del MALLORCA.
Por 50 cénts. cinco, por una peseta diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrateo entre cinco personas, cuesta la suscripción

10 CÉNTS. DE PESETA AL MES

y pagan por cada ejemplar de á cuatro páginas

MENOS DE 2 CÉNTIMOS DE PESETA

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería

COLEGIO DEL DIVINO CORAZÓN

De 1.ª y 2.ª enseñanza

Admite internos medio pensionistas, permanentes y externos.

Cavallería—19—PALMA

Imp. de las hijas de Colomar.